

דף טו.

עין משפט א.

ח"מ סימן רנג פעיף ב

ב. שכיב מרע שאמר בלשון יטול פלוני כל נכסי או מקצתם, או יחזיק, או יזכה, או יקנה כולם לשון מתנה הם ^ב.
ה"ה אם אמר יירש על מי שראוי ליורשו הרי זה קנה. אבל אמר יהנה ^ג פלוני בנכסי, או יעמוד בהם, או ישען בהם לא קנה.
אמר אני מניח לפלוני הוי לשון מתנה ^ד אמר יפול ^ה לפלוני כו"כ הרי זה לשון ירושה.

הגה: ובכל הלשונות שזה לשון מתנה דוקא שהזכיר לשון מתנה, אבל אם אמר כך וכך לפלוני בנכסי לאו כלום.

הגה: האומר שיפרעו לאשתו במעות מזומנים אין זה לשון מתנה, ואין היורשים צריכים לקיים משום מצוה לקיים דברי המת כמו שנתבאר בסוף סי' רנ"ב.

עין משפט ב.ד.ה.

אה"ע סימן קמב פעיף טו

טו כ. נכתב מקצת הגט אפי' שיטה ראשונה בפניו, ונחתם כולו בפניו, יכול

- ב. מב"ב קמ"ח. וה"ה אם אמר יהיה דבר זה לפלוני, לשון מתנה הוא. ש"ך ס"ק ב'.
- וה"ה אם אמר יחלוק פלוני זה לשון מתנה, פעמוני זהב.
- ג. ולא אמרינן דברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין, ואפי' קנו מידו הוי קנין דברים וי"ח בקנו מידו. סמ"ע ס"ק ד'.
- ד. ודוקא בשכיב מרע שכן דרך השכיב מרע להניח מעזבונו אחריו לפלוני אבל בברי בלשון אני מניח לא מהני.
- ה. דמצאנו לשון נפילה בנחלה שנאמר זאת הארץ אשר תפול לכם בנחלה. סמ"ע ס"ק ו'.

לומר בפ"נ ובפנ"ח^ו, ואפי' שמע קול קולמוס בכתיבה מהני^ז, אבל בחתימה צריך שיראה כל החתימות בפניו. ואם רוצה השליח להחמיר ולעמוד על כל הכתיבה אין שומעין לו, שלא להוציא לעז על הגיטין הראשונים. והסופר עצמו יכול להפסיק באמצע הכתיבה ולצאת לשוק ולחזור ולהשלימו, ואין חוששין שמא גט של אחר הוא ששמו כשמו.

עין משפט ג.ו.

אה"ע סימן קמב סעיף טז

כא. אמר השליח בפני נכתב ולא אמר בפני נחתם, או שאמר בפנ"ח ולא אמר בפני נכתב. או שאמר בפ"נ חציו האחרון ונחתם כולו. [אבל חציו הראשון מהני] או בפני נכתב כולו ונחתם עד אחד^ח אינו כלום, ואפי' אם השליח עצמו הוא אחד מעידי הגט, ואמר אחד מעדי הגט חתם בפני וזאת חתימתו והשניה חתימתי, יתקיים בחותמיו^ט. ואם העידו שנים על חתימת העד השני שלא חתם בפני השליח מהני.

דף טו:

עין משפט א.ב.

אה"ע סימן קמב סעיף יז

כב. היו ג' עדים חתומים על הגט, ואמר השליח שנים חתמו בפני כשר,

ו. לשון הרמב"ם ממשנה דף ט"ו ע"א וכרב אשי, ולדעת רש"י ותוס' צריך שיכתב בפניו השיטה שיש בה שם האיש והאשה, ולדעת הר"ן גם הרי את מותרת, אבל מדברי הרמב"ם והרא"ש והטור משמע דאפי' לא נכתב בפניו שם האיש רק שיטה ראשונה שלא אתי לאחלופי בשאר שטרות, וכך סתם השו"ע כהרמב"ם. וכתב הב"ש דיש להחמיר כרש"י ותוס' אך היום לא נהגו להחמיר ועומדים בשיטה ראשונה בלבד. עוד כתב הב"ש שבאומר בפ"נ ובפנ"ח אין צורך שיאמר לשמה דמסתמא נכתב ונחתם לשמה, ורק באומר ששמע תיקון הקלף צריך לומר שהיה התיקון לשמה.

ז. לדעת הרמב"ם והשו"ע פירושו ששמע הקול כשכותבין על הקלף, ולדעת רש"י בפירושו הראשון היינו ששמע חיתוך הקולמוס וחיתוך הקלף לכתוב הגט. ובהג"א כתב דאם שמע שהבעל יאמר לסופר לכתוב לו גט לאשתו והסופר לקח הקלף והקולמוס מהני. ב"ש ס"ק כ"ט.

ח. אע"פ שאין עד חותם אלא בפני חבריו, וא"כ נאמר שחתמו שניהם, מ"מ לא הוי קיום לשני, כ"כ בשו"ת הרשב"א, ב"ש.

ט. משום דבעינן או כולו בקיום שכל אחד יאמר זה כתב ידי, או כולו בתקנת חז"ל שהשליח יאמר שניהם חתמו בפני, ועיין בב"ש מדוע לא מהני לומר זו חתימתי השניה.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

אע"פ שעל השלישי לא העיד שחתם בפניו ^א.

עין משפט ג.

או"ח סימן שמב פעיף ב

ג. תל גבוה חמשה טפחים ועשה עליו מחיצה חמשה שבזה השלימו לעשרה ^ב, מותר לטלטל בתוכו דחשיבה מחיצה.

או"ח סימן שעב פעיף ו

ז. בית שבין שתי חצירות והוא פתוח לשתייהן, וערב עם שתיהן, אבל החצרות לא ערכו זו עם זו, אין לטלטל כלים ששבתו בבתים ^ל מחצר לחצר ע"י הבית שבניהם.

ח. אם היה בין שתי החצרות כותל גבוה עשרה טפחים ^מ, או שהיה קרקעיתה של אחת החצרות גבוה משל חברתה חמשה טפחים, ועשו עליה מחיצה ה' טפחים כדי להשלימה לעשרה, אינם יכולים לערב יחד.

ט. היה הכותל שבין שתי החצרות גבוה עשרה שאינם יכולים לערב יחד, והיו פירות בראש הכותל, בני שתי החצרות יכולים להורידם לחצר וכן להעלות ^נ פירות ששבתו בחצר ולהורידם מהכותל לחצר האחרת, בין שהכותל רחב ד' טפחים או אינו רחב ^ו. אבל פירות ששבתו

^י. טור מהרא"ש בתשובה כלל מ"ו. ועיין בב"ש דמסתמא תלינן שגם השלישי חתם שפיר ולשמה.

^כ. עירובין צ"ג, וה"ה חריץ עמוק חמשה ועשה לו מחיצה ה' דהוי מחיצה לטלטל בתוכו והוי כרה"י.

^ל. אף שכלים ששבתו בבית האמצעי מותר לטלטל לשתי החצרות, וכן מהבתים שבשתי החצרות אליו, מ"מ מהבתים שבחצר זה לחצר השניה ע"י הבית האמצעי אסור, שהרי החצרות לא ערכו יחד.

^מ. ודוקא שהערוב שעשו לא הניחו אותו בבית האמצעי אבל בהניחו בבית האמצעי נעשו כלם משותפין בכל, מ"ב אות מ'.

^נ. ואין נפ"מ אם הכותל רחב ד' או לא. מ"ב או מ"א.

^נ. דגגין וחצרות רשות אחת הן וראש הכותל כאן לא גרע מגג ודוקא לחצרות אבל לא לבתים אם הוא רחב ד'. מ"ב אות מ"ה. ובין שערכו כל אחת לעצמה או לא ערכו כלל דכל החצרות רשות אחת הן וכמו בסעיף א'.

^ס. אם הוא רחב ד' מקום חשוב ואינו בטל לגבי שתי החצרות, וע"כ אסור להעלות עליו מן הבתים וגם לא להוריד ממנו אל הבתים.

בבתים אם הכותל הוא רחב ד"ט אסור להעלותם עליו ולא להורידם ממנו, ואם אינו רחב ד"ט מותר דזה מקום פטור.

י. אם היה הכותל גבוה לאחת החצרות עשרה, ולשניה אינו גבוה עשרה, חצר שאינו גבוה לו עשרה מותר להשתמש בו אפי' בכלים ששבתו בבתים^ז, והחצר השניה שגבוה לה הכותל עשרה אסור לה להשתמש בכותל אפי' בכלים ששבתו בחצר^ח, ובלבד שיהיה הכותל רחב ד"ט, אבל אם אינו רחב ד' מותר לשתייהן להשתמש אפי' בכלים מן הבתים ואפי' ערבה כל אחת לעצמה משום דהוי מקום פטור.

עין משפט ד. אר"ח סימן קם סעיף יג.

טז. צריך שיהיה במים רביעית^י לנוטל אחד, אבל שנים שבאו ליטול^{יא} כאחד האחרון א"צ רביעית, ואפי' בזה אחר זה מהני ובלבד שלא יפסיק הקילוח^{יב} כיצד, היה רביעית מים בכלי ופשט אחד ידיו ואחר יוצק על ידיו ובא השני ופשט ידיו למטה ממנו סמוך^{יג} ליד הראשון וקילוח יורד על ידו של ראשון וכן לידו של השני שמלמטה ממנו ידי שניהם טהורות

ע. והיינו בערבה לעצמה, דאל"כ אסור לה מבית לחצר וכ"ש למחיצה, מ"ב אות נ'. פ. כיון שלחבירו מותר מבית למחיצה זו הוי כחצרו, ואם ישתמש גם במחיצה ויהיה רשות לשניהם יאסר לראשון להוציא מבית למחיצה כיון שערכו כל אחד לעצמו, וע"כ נותנים התשמיש לזה שנוח לו התשמיש יותר והשני אסור, מ"ב אות נ"ב.

צ. שהוא מקוה קטן לטהר בו מחטין וצינורות מהלכה למשה מסיני, ולידים תקנו רביעית שהוא כמקוה קטן, כה"ח אות ע"ג.

ואפי' אינו רוצה ליטול אלא יד אחת צריך שיהיה במים רביעית, כה"ח אות ע"ד. ק. ודוקא שנתכוונו ליטול שניהם כאחד אבל אם נתכוון אחד ליטול לעצמו ואח"כ פשט השני את ידיו למטה ממנו ידיו טמאות וצריך לנגבם ולחזור וליטלם, מ"א ס"ק כ'. ואם שפך הראשון הרביעית בפעם אחת השני כה"ג צריך ג"כ לחזור וליטלן אלא שא"צ לנגבם, כה"ח אות ע"ה.

ר. שאז הוי כל הניצוק מתחלה ועד סוף מחובר בקילוח אחד ואז הוי כאילו היה רביעית לכל אחד ואחד וקולא היא שהקילו חכמים בנטילה, ב"י. והוא שבאו המים על כל היד עד מקום חיבורם לזרוע כמ"ש בסי' קס"א סעיף ד', כה"ח אות ע"ו.

ש. אבל במרוחקת מיד חבירו לא עלתה לו נטילה לפי שהוא נוטל מרחיצת חבירו, ב"י וב"ח, וע"כ היום לא נוהגים לעשות כן שמא לא ידע לכוון הידים ביחד. ועוד ע"פ דברי האר"י ז"ל אפי' בידיים של אדם אחד צריך ליטול כל יד בפני עצמה, שם אות ע"ז.

אפי' שנפחת שיעור הרביעית כשמגיעים לידיו של שני ידיו טהורות כיון שהם באים לשני משירי טהרה ^ה.

ויש מתירין אפי' כשנוטלים זה אחר זה ^א כיון שבשעה שהתחיל הראשון לנטול היה במים רביעית גם לשני עולים משום שבאו משירי טהרה, דרך זה נוטלים מחצי לוג לג' ולד', ומלוג לכמה בני אדם כל זמן שמספיקים המים לשפוך על ידיו שלוש פעמים ^ב.

ה"ה שיכולים להניח ד' וה' ידיהם זה בצד זה או זה על גבי זה וליטול כאחד, ובלבד שירפו ידיהם בענין שיגיעו המים לכל אחד. ועיין בס"י קס"ב סעיף ה'.

עין משפט ה. או"ח סימן קנט סעיף יח

יח. כא. נטל ידו אחת ^ב והטביל ידו השניה ידיו טהורות ^ה.

עין משפט ו. או"ח סימן קסב סעיף ג

ג. ה. נטל מקצת ידו ואח"כ הוסיף ונטל הנשאר מידו, הרי זו טמאה דאין נטילה לחצאין ^ה.

אבל אם עדיין יש על מקצת היד שנטל טופח על מנת להטפוח הרי זו

^ה. ת. כיון שיש חולקים בזה יש להחמיר וע"כ אם נטל את ידו מכלי שהיה בו רביעית ונשתייר בכלי פחות מרביעית הגם שהם משירי טהרה צריך להשלים על המים בכלי לרביעית או יותר ואח"כ יטול השני, כה"ח אות ע"ח.

^א. אפי' הפסיק הקילוח וגמר הראשון הנטילה, ועיין בכה"ח אות ע"ט.

^ב. לאו דוקא דה"ה אם היה רביעית ומחצה בכלי ונטל הראשון במחצית הרביעית ונשאר רביעית נוטלים שנים ממנה אח"כ אולם כיון שא"א לצמצם אמרו מחצית הלוג.

^ג. פי' מכלי.

^ד. וכתב הלבוש דלכו"ע מברך ענט"י אף שבסעיף כ' ישנה מחלוקת בהטביל ב' ידיו.

^ה. ה. כמו שאין טבילה לחצאין, ואפי' שפך על מקצת ידו רביעית בב"א וגם מה שהוסיף אח"כ על מקצת ידו השניה היה בו רביעית לא מהני, כה"ח אות י"ח.

טהורה ו, וכל זה במים ראשונים שנותן על היד אבל במים השניים ז שנותן על ידו יכול ליטול מקצת ידו וחוזר ומוסיף ליטול השאר.

ו. זו דעת הרמב"ם בפ' י"א מהלכות מקואות הלכה ז' והכלבו בשם הראב"ד, אבל לדעת הרא"ש והר"ש בריש ידים דאם בשפיכה הראשונה לא נטל עד הפרק לא נחשב וצריך ליתן שפיכה אחת עד הפרק, וכל זה גם אם יש טופח על מנת להטפיח לא מועיל, וראוי להחמיר כדעת הרא"ש והטור וכ"כ הב"ח להחמיר, מ"א ס"ק ה'.

ז ועכ"פ לדינא כשנוטלים ג"פ בזה אחר זה אם לא נטל בראשונה עד הפרק מהני כיון ששופך אח"כ ב"פ עד הפרק, אך המחמיר גם בזה לנגב תבא עליו ברכה, כי י"א דאם לא נטל עד הפרק בפעם אחת צריך לנגבם וליטול שוב, כה"ח אות י"ט.

ח אין ליטול בכלי שפיו צר שלא יכול ליטול עד הפרק בפעם אחת, מ"מ אם לא מפסיק הקילוח מותר ויש להחמיר בזה שמא לא יטול יפה מכלי זה כגון בקבוק. כה"ח אות כ'.

ז. ואפי' שניגב כבר מקצת היד יכול ליטול מקצתו השניה, מ"א ס"ק ו', וירא שמים יזהר לשפוך בכל הג"פ על כל היד בכל פעם עד הפרק, כה"ח אות כ"א.